

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 272/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 29/2018 a jeho uznesením z 9. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2018 doručená telefaxom, doplnená 31. mája 2018 predložením originálu sťažnosť [REDACTED]

██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 29/2018 a jeho uznesením z 9. mája 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Západ pod ČVS: PPZ-694/NKA-FP-ZA-2016 z 15. novembra 2017 väzobne trestne stíhaný pre pokračovací zločin skrátenie dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona a pokračovací zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 4 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 a ods. 2 písm. b) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona.

3. Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 1 Tp 42/2018 z 19. apríla 2018 podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol žiadosť sťažovateľa, ktorou sa domáhal svojho prepustenia z väzby na slobodu, a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neprijal jeho návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Napadnutým uznesením sp. zn. 6 Tpo 29/2019 z 9. mája 2018 krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu z 19. apríla 2018 zamietol.

5. Sťažovateľ je presvedčený, že krajský súd „zlyhal v oblasti ochrany subjektívnych práv sťažovateľa... a to vydaním rozhodnutí a postupov, ktoré vykazuje znaky maximálnej

miery arbitrárnosti a svojvôle, a ktoré nemá legitímny základ, a súčasne nim boli porušené aj základné práva sťažovateľa“.

6. V prvom rade sťažovateľ namieta, že na ním uplatnené námietky krajský súd v napadnutom rozhodnutí „*vôbec nereagoval*“. Išlo predovšetkým o námietku porušenia princípu rovnosti zbraní a zásady kontradiktórnosti konania, ku ktorému malo dôjsť v konaní pred súdom prvého stupňa tým, že prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „prokurátor“) odôvodnil kolúznú väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku „*nahrávkami z telefonických rozhovorov medzi sťažovateľom a jeho priateľkou (ktoré mal sťažovateľ uskutočniť z [REDAKOVANÉ])*“, čím porušil podmienky výkonu väzby, „*lebo s priateľkou... nemal povolené komunikovať, v čom prokurátor vzhliadol dôvodnosť ďalšieho trvania kolúznej väzby.*“, avšak tento argument prokurátor použil až pri výsluchu sťažovateľa pred okresným súdom rozhodujúcim o žiadosti o prepustenie z väzby.

7. Sťažovateľ zvýraznil, že «*Prokurátor tento kľúčový dôkaz... „utajoval“ nielen pred sudcom pre prípravné konanie, ale i pred sťažovateľom a účelovo na neho poukázal až pri rozhodovaní o väzbe, čím sa dostal do procesne výhodnejšej situácie oproti sťažovateľovi (ako kontradiktórnej stane). Prokurátor na tieto nahrávky nepoukázal ani vo svojom vyjadrení k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, čo len dokumentuje jeho účelový postup utajiť kľúčový dôkaz pre sťažovateľom a tým ho postaviť do nevýhodnejšej pozície.*».

8. Rovnako sťažovateľ poukázal na aj na to, že uvedené „*nahrávky prokurátor nepredložil sudcovi pre prípravné konanie ako súčasť trestného spisu za účelom rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustení z väzby*“, čo považuje za postup v rozpore s § 72 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého k návrhu na vzatie obvineného do väzby, ako aj k ďalším návrhom prokurátora, na ktorých základe sa má v prípravnom konaní rozhodnúť o väzbe, treba vždy pripojiť originál alebo orgánom činným v trestnom konaní overený rovnopis celého dosiaľ získaného spisového materiálu s očíslovanými listami a s prehľadom obsahu spisu. Táto skutočnosť má svedčiť o nezákonnosti väzby.

9. Ďalšia výčitka sťažovateľa spočíva v tom, že krajský súd ho „*osobne nevypočul... hoci sťažovateľ formuloval novú sťažnostnú námietku... ktorá nebola uplatnená v konaní pred sudcom pre prípravné konanie*“, a to, že z obsahu prepisov už spomenutých zvukových záznamov vyplynulo, že „*žiadnym spôsobom neovplyvňoval priebeh trestného konania, ale len viedol zdvorilostný rozhovor so svojou priateľkou*“. Takéto porušenie pravidiel nemalo žiadnu súvislosť s dôvodmi kolúznej väzby. Krajský súd nielenže sťažovateľa k tomuto argumentu nevypočul, ale ani sa s ním „*vôbec nevysporiadal*“.

10. Za ústavne nekonformné sťažovateľ považoval odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k dôvodu preventívnej väzby [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Podľa neho tento dôvod pozbavenia jeho osobnej slobody v tomto prípade nebol daný a konajúce všeobecné súdy „*len stroho poukazovali na svoje lakonické odôvodnenia zo svojich predchádzajúcich rozhodnutí*“.

11. Napokon ani odôvodnenie napadnutého rozhodnutia o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka sťažovateľ nepovažuje za dostatočné. Podľa jeho názoru sa „*len lakonicky odvoláva na sudcu pre prípravné konanie, ktoré sa tiež len formálne zaoberalo možnosťou nahradenia väzby... bez toho, aby boli vyhodnotené konkrétne okolnosti prípadu*“.

12. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto nálezom rozhodol:

„1/ Základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Trnave, spis. zn. 6 Tpo/29/2018 zo dňa 09. 05. 2018 a konaním, ktoré mu predchádzalo porušené bolo.

2/ Zrušuje sa v celom rozsahu Uznesenie Krajského súdu v Bratislave [správne má byť „v Trnave“, pozn.], spis. zn. 6 Tpo/29/2018 zo dňa 09. 05. 2018.

3/ Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje... prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu.

4/ Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o.“

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

15. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 29/2018 a jeho uznesením z 9. mája 2018, ku ktorému malo dôjsť nezohľadnením argumentácie uvedenej sťažovateľom v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 42/2018 z 19. apríla 2018, spočívajúcej v tvrdení o porušení zásady kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní v konaní pred súdom prvého stupňa v súvislosti s predložením dôkazu prokurátorom svedčiacim o porušení pravidiel výkonu väzby sťažovateľom, a taktiež nedostatočným podložením dôvodov väzby, ako aj neodôvodnením rozhodnutia o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Rovnako za porušenie základného práva na osobnú slobodu sťažovateľ považoval nevypočutie osoby krajským súdom v druhostupňovom konaní.

19. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

20. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

21. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

22. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;

b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

23. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

K namietanému porušeniu práv zaručených v čl. 5 ods. 1 dohovoru

24. Sťažovateľ v petite sťažnosti, t. j. návrhu na rozhodnutie, ktorým je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd viazaný, požaduje vysloviť, že napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu, bolo porušené jeho právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 1 dohovoru. Označený článok však obsahuje katalóg viacerých konkrétnych prípustných spôsobov zásahu [pod písm. a) až f)] do osobnej slobody fyzickej osoby. Sťažovateľ ale nešpecifikoval, v rozpore s ktorým konkrétnym z nich mal krajský súd v jeho veci postupovať, a tak nedovoľene zasiahnuť do jeho osobnej slobody. Takáto sťažovateľom uplatnená formulácia umožňuje neprípustné dohady o jeho zámeroch, pre ktoré sa svojou sťažnosťou v tejto časti obrátil na ústavný súd, a jeho požiadavka vysloviť porušenie práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru ako celku dôvodne vzbudzuje podozrenie, že sám sťažovateľ (jeho kvalifikovaný právny zástupca) si nebol istý tým, v čom presne spočívalo porušenie čl. 5 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu. V tomto smere ústavný súd nemôže nahrádzať zákonnú povinnosť sťažovateľa označiť, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa neho porušili [pozri § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde].

25. Napriek uvedenému sa ústavný súd sťažnosťou sťažovateľa v tejto časti zaoberal z hľadiska do úvahy prichádzajúcej ochrany jeho práv, avšak nezistil žiadnu možnosť vyhovieť jej.

26. Už na prvý pohľad bolo možné vylúčiť aplikáciu ustanovení čl. 5 ods. 1 písm. a), b), d), e) a f) dohovoru na vec sťažovateľa, keďže je zrejmé, že v nej nešlo o ani jednu z tam predvídaných eventualít. Preto ostávalo posúdiť, či sa na daný prípad vzťahuje ustanovenie čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

27. Sťažnosťou napadnutý postup a rozhodnutie krajského súdu sa evidentne týka ďalšieho trvania pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa, nie jeho prvotného vzatia do väzby. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je *ratione materiae* súčasťou najmä čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, *ratione materiae* vzťahuje predovšetkým na rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody (o zatknutí či zadržaní a následne o vzatí do väzby). Sťažovateľove námietky týkajúce sa porušenia čl. 5 ods. 1

písm. c) dohovoru vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu v označenom konaní preto ústavný súd posúdil ako zjavne neopodstatnené (obdobne napr. I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07) s tým, že v okolnostiach daného prípadu je potrebné posúdiť ich z hľadiska sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 4 dohovoru.

28. V nadväznosti na toto konštatovanie ústavný súd dospel k záveru, že argumenty, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti použil, nezakladajú príčinnú súvislosť medzi čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a napadnutým postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 29/2018 a jeho uznesením z 9. mája 2018. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru

29. Z judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) vyplýva, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených článkoch ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

30. Sťažovateľ v prvom rade tvrdí, že k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť malo dôjsť porušením zásady kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní v konaní pred okresným súdom (sudcom pre prípravné konanie), keď tento akceptoval postup prokurátora spočívajúci v predložení dôkazu odôvodňujúceho väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku až pri výsluchu sťažovateľa v konaní o jeho osobnej slobode, a teda prokurátor sťažovateľa vopred v dostatočnom časovom predstihu s týmto dôkazom neoboznámil. S tým súvisí aj sťažovateľom tvrdené porušenie

ustanovenia § 72 ods. 4 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe mal byť okresnému súdu (sudcovi pre prípravné konanie) predložený celý spisový materiál vrátane prokurátorom až pri výsluchu predloženého dôkazu (dôkazného prostriedku). Uvedený stav krajský súd svojím rozhodnutím aproboval.

31. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013) konštatoval, že povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe sa obvinenému reálne umožnilo.

32. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo svojej judikatúre k čl. 5 dohovoru postupne formuloval viaceré samostatné práva osôb vo väzbe, medzi ktoré patrí aj právo na kontradiktórne konanie a vypočutie pred rozhodnutím o zákonnosti väzby (rozsudok ESLP z 21. 12. 2010, č. 35377/05, vo veci Michalko proti Slovenskej republike), ale aj všeobecnejšie právo na „zákonnosť“ konania a právo nebyť zbavený osobnej slobody svojvoľným (arbitrárnym) spôsobom (už uvedený rozsudok Michalko proti Slovenskej republike). Požiadavka zabezpečenia kontradiktórnej povahy konania a rešpektovania „princípu rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody (rozsudok ESLP z 21. 10. 1986, č. 9862/82, vo veci Sanches-Reisse proti Švajčiarsku, rozsudok ESLP z 15. 11. 2005, č. 67175/01, vo veci Reinprecht proti Rakúsku). Zabezpečenie „reálnej“ kontradiktórnosti konania znamená aj právo na prístup k vyjadreniam a dôkazom, ktoré predložila protistrana (rozsudok z 31. 4. 2002 vo veci Lanz proti Rakúsku).

33. Aj ústavný súd už vo svojej judikatúre (napr. III. ÚS 198/05) vyslovil, že osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť

odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému/obžalovanému poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní“). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu „rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou.

34. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 6 Tpo 29/2018 z 9. mája 2018 vyplýva, že krajský súd *„vo vzťahu k princípu kontradiktórnosti konania nezistil... také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť podstatu, teda reparovanie výroku napadnutého uznesenia“* okresného súdu č. k. 1 Tp 42/2018-49 z 19. apríla 2018.

35. Pretože sa krajský súd stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia, na ktoré odkázal a ktoré v konečnom dôsledku v značnom rozsahu prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia, ústavný súd zisťoval, ako sa s uvedenou okolnosťou vysporiadal okresný súd, ktorý uviedol (citácia z odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia): *„...bolo tiež podstatné, že obvinený... sa dopustil už porušeni počas aktuálne prebiehajúcej väzby, ktoré majú význam v rámci tzv. kolíznych dôvodov, nakoľko sám na výsluchu priznal, že nemal povolenie telefonovať s osobami, s ktorými ale telefonoval... táto skutočnosť, napriek tomu, že ju prokurátor uviedol až na výsluchu, bola braná do úvahy, nakoľko obvinený mal reálnu možnosť sa k tvrdeniam prokurátora na výsluchu a ním predloženým listinám pred rozhodnutím sudcu pre prípravné konanie riadne oboznámiť. Týmto postupom nedošlo k porušeniu práv obvineného [REDAKOVANÉ]... a ide o dôkazy pri tomto rozhodovaní... použiteľné.“*

36. Na inom mieste odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je uvedené, že *„Sudca pre prípravné konanie písomnosti predložené prokurátorom na výsluchu poskytol na nahliadnutie obvinenému a obhajcom na preštudovanie s tým, že sa k nim mohli vyjadriť.“*

37. Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu pravdivosť uvedených skutočností (o možnosti oboznámiť sa s obsahom prokurátorom predložených listín a vyjadriť sa k nim počas výsluchu) nepopiera. Možno vyvodiť, že hoci k predloženiu a „použití“ dôkazu došlo až v priebehu výsluchu sťažovateľa, okresný súd poskytol sťažovateľovi a jeho obhajcovi možnosť reálne uplatniť právo na obhajobu. Vytvoril časový priestor, aby sa sťažovateľ oboznámil s dôkazným prostriedkom predloženým prokurátorom a aby sa ku dôkazom z neho vyplývajúcim, ale aj tvrdeniam prokurátora uvedeným pri výsluchu sťažovateľa vyjadril, a to v prítomnosti obhajcu. Postup súdu prvého stupňa ústavný súd považuje za taký, ktorý poskytol rozumnú príležitosť na obhajobu sťažovateľových záujmov, a to bez toho, aby bol sťažovateľ v danej chvíli v **podstatne** nevýhodnejšej pozícii v porovnaní s prokurátorom.

38. Ústavný súd sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že súd druhého stupňa na jeho námietku o nedodržaní kontradiktórnosti prvostupňového konania „*vôbec nereagoval*“. Ako už z citovaného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva (pozri bod 34 odôvodnenia tohto rozhodnutia), krajský súd túto námietku preskúmal, avšak nevzhliadol na ňu ako na takú, ktorá by bola spôsobilou reparať rozhodnutie okresného súdu. Ďalšie skutočnosti uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu tento záver jednoznačne podporujú.

39. Dosiaľ uvedené zistenia svedčia o tom, že všeobecné súdy konajúce o osobnej slobode sťažovateľa v konečnom dôsledku postupovali v otázke dodržania zásady kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní v súlade s procesnými požiadavkami tak, ako vyplývajú z ustanovení ústavy a dohovoru, zakotvujúcimi právo na obhajobu a právo na (osobnú) slobodu a rovnako v súlade s judikatúrou ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, preto nebolo možné zo strany ústavného súdu v tejto súvislosti konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru.

40. Odhliadnuc od uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k odôvodneniu tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dodáva, že okresným súdom v tomto

smere použitá formulácia odôvodnenia (s ktorým sa krajský súd stotožnil) bez akýchkoľvek pochybností, svedčí o tom, že aj bez sťažovateľom spochybňovaného dopadu jeho konania (telefonovania priateľke bez povolenia) na dôvod kolúznej väzby (neovplyvňoval tým nikoho), bol tento dôvod naplnený inými konkrétnymi skutočnosťami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania.

41. Okresný súd totiž uviedol:

«Pokiaľ ide o dôvody tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. na strane obvineného [REDAKOVANÉ], doposiaľ zadovážené dôkazy svedčili naďalej o takom závere, že bol hlavný organizátor predmetnej trestnej činnosti riadil a koordinoval činnosť ostatných členov organizovanej skupiny, pričom s poukazom vykonané výsluchy obvinených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a tiež svedka [REDAKOVANÉ] bola skutočne daná dôvodná obava, že bude pôsobiť na spoluobvinených a svedkov, ktorých je potrebné v ďalšom priebehu konania ešte vypočuť, prípadne prepočuť, a tým mariť objasňovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie.

V tomto smere je potrebné uviesť, že ďalšími vyšetrovacími úkonmi bola preukázaná spojitosť obvineného [REDAKOVANÉ] s osobami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorých chcú orgány činné v trestnom konaní k predmetnej trestnej veci vypočuť (už vypočuli tretiu takúto osobu - [REDAKOVANÉ]). Ku konaniu majúcejmu charakter kolúzneho sa opäť vo vzťahu k obvinenému [REDAKOVANÉ] vyjadrili po jeho vzatí do väzby obvinené [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktoré mal obvinený usmerňovať, ako majú vypovedať, ak sa ich bude niekto pýtať na prevody spoločností alebo z daňového úradu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo preto možné aj v prípade tohto dôvodu väzby naďalej dôvodne predpokladať, že u obvineného [REDAKOVANÉ] ako osoby, ktorá sa stále javí byť v hierarchickej štruktúre skupiny na najvyššom mieste, je predpoklad, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, nakoľko niektoré doteraz vypočuté osoby uviedli, že ich „inštruoval“, ako majú vypovedať v prípade, ak ich budú žiadať kompetentné orgány o vysvetlenie.

Tieto väzobné dôvody sú v prípade obvineného nateraz, dané aj charakterom obvinenia, ktoré mu bolo vznesené.»

42. Okresným súdom zvolená štylizácia odôvodnenia v tejto časti opodstatnene vzbudzuje presvedčenie, že ak by aj nedošlo k uznaniu prokurátorom pri výsluchu sťažovateľa predloženého dôkazu, konečný výsledok vo vzťahu k rozhodnutiu o existencii kolúzneho dôvodu väzby sťažovateľa by zjavne nebol iný.

43. K námietke sťažovateľa o porušení ustanovenia § 72 ods. 4 Trestného poriadku (povinnosť predložiť celý spisový materiál sudcovi pre prípravné konanie), z čoho odvodzuje nezákonnosť ďalšieho trvania väzby je potrebné uviesť, že ak by aj ústavný súd uznal túto argumentáciu, v zapätí musí pripomenúť, že ústavný súd nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na osobnú slobodu (obdobne napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

44. Za dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba v zmysle judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 211/08, II. ÚS 640/2016) považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer a únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práv, ktorých porušenie sa namieta, vrátane posúdenia, či tieto pochybenia, resp. nedostatky reálne spôsobili alebo mohli spôsobiť sťažovateľovi ujmu na jeho ústavou zaručených právach.

45. V okolnostiach danej veci ústavný súd považuje za podstatné, že ak aj v zmysle tvrdenia sťažovateľa nebol vyšetrovací spis 16. apríla 2018 okresnému súdu predložený

úplný, predložením listín prokurátorom pri výsluchu sťažovateľa 19. apríla 2018 sa tento úplným (celým – kompletným) stal, a až na základe takto doložených dôkazov bolo následne zákonným sudcom vo veci osobnej slobody sťažovateľa rozhodnuté. S prihliadnutím na už preskúmanú skutočnosť, že sa sudca okresného súdu pre prípravné konanie oboznámil s týmto dôkazom a vytvoril dostatočný priestor, aby tak urobil aj sťažovateľ a jeho obhajca a aby sa k nim vyjadrili, diskvalifikuje atak sťažovateľa na porušenie ustanovenia § 72 ods. 4 Trestného poriadku a z toho vyvodzovanú nezákonnosť väzby v intenzite dosahujúcej ústavnoprávny rozmer.

46. V ďalšom sťažovateľ vytyka rozhodnutiu krajského súdu nedostatočné odôvodnenie väzobných dôvodov, ako aj rozhodnutia o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

47. K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ústavný súd poukazuje na už citované časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu. K dôvodom tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odôvodnenie spočívalo v nasledujúcom:

«... na základe vykonaného dokazovania, ako aj informácií získaných zo Sociálnej poisťovne, obvinený nemal pred vzatím do väzby iný významný zdroj príjmov a podstatnú časť finančných prostriedkov na svoje živobytie získaval z trestnej činnosti, ktorá je predmetom vyšetrovanej veci. Trestná činnosť mala byť obvinenými páchaná dlhodobo, sofistikovane (aj s použitím tzv. „bielych koní“) i koordinovane s použitím viacerých obchodných spoločností, ktoré sa v obchodných reťazcoch menili, boli postupne prepisované na občanov iného štátu a obvinení pokračovali v páchaní predmetnej daňovej trestnej činnosti s inými obchodnými spoločnosťami.

Z ďalších zistených skutočností vyplynulo, že obvinený je dôvodne podozrivý z trestnej činnosti majetkového charakteru spáchanej aj na území Maďarskej republiky...

Ďalšie podstatné skutočnosti pre tento záver vyplynuli aj z výpovede obvineného či iných skutočností popísaných už vyššie, ako aj z nasledovných skutočností:

Obvinený... pred vzatím do väzby uviedol, že je nezamestnaný a ako čistý mesačný príjem uviedol sumu 800,00 € bez bližšej špecifikácie. Ohľadom jeho majetkových pomerov bolo zistené, že nie je evidovaný v Sociálnej poisťovni.

V rozpore s týmito tvrdeniami obvineného bolo jeho aktuálne vyjadrenie na výsluchu, že bude po prepustení z väzby pracovať v rodinnej firme za čistý príjem vo výške 500,00 €,

Aj s poukazom na uvedené bolo teda možné podľa sudcu pre prípravné konanie naďalej dôvodne predpokladať, že obvinený... by mohol naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti, nakoľko nemá iný významný a stály zdroj príjmu pre svoju obživu, čo nebolo doposiaľ vykonaným dokazovaním (ani po vzatí obvineného do väzby) rozptýlené. Trestnú činnosť, pre ktorú mu bolo vznesené obvinenie, páchal dlhodobo, resp. po dlhšie časové obdobie, pričom táto bola hlavným a možno povedať že jediným zdrojom jeho príjmov a obživy.»

48. Nenahradenie väzby konajúce všeobecné sudy odôvodnili takto:

«Sudca pre prípravné konanie povinne skúmal možnosti nahradenia väzby obvineného... inými menej invazívnymi prostriedkami trestného práva. Dospel však k záveru, že nie je možné jeho väzbu nateraz nahradiť náhradou, ktorú navrhol sám obvinený (dohľad probačného a mediáčného úradníka). Prepustenie obvineného na slobodu by výrazným spôsobom zvýšilo riziko zmarenia účelu trestného konania a náhrady za jeho väzbu by neboli dostatočnými zárukami eliminujúcimi obavu z konania obvineného, ktoré u neho zakladalo dôvod väzby, najmä s prihliadnutím na charakter páchania stihanej trestnej činnosti, ako aj obdobie, počas ktorého mala byť páchaná a pod. V posudzovanom prípade nebolo možné konštatovať celkom zjavnú neprimeranosť väzby v porovnaní s jej nahradením inými menej invazívnymi prostriedkami trestného práva ani za súčasného prípadného uloženia primeraných povinností a obmedzení, ktoré sa javili ako nedostatočné práve s prihliadnutím na konštatované materiálne dôvody väzby na strane obvineného. Aktuálne s prihliadnutím na konštatovaný dôvod tzv. kolúznei väzby a potrebu vypočutia svedkov, na ktorých poukazoval prokurátor vo svojom stanovisku, ktorí doposiaľ vypočutí ešte neboli, by mohlo dôjsť k zmareniu týchto „dôkazov“ zo strany obvineného. Preto nateraz nebolo možné uvažovať o nahradení väzby obvineného... a jeho prepustení na slobodu.

Preto sudca pre prípravné konanie neprijal ponúknuté náhrady, resp. nenahradil väzbu obvineného... Nepovažoval tiež z hore uvedených dôvodov ani za účelné využitie elektronického monitoringu obvineného na slobode.

Väzba je v prípade obvineného... naďalej potrebná, pretože pri aplikácii zásady primeranosti nie je možné jej účel dosiahnuť iným procesným inštitútom, už aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti.»

49. Krajský súd v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol:

„S poukazom na obsah spisového materiálu a dôkazy v ňom produkované sú plne odôvodnené a opodstatnené závery o trvaní tzv. kolúzných i tzv. pokračovacích, resp. predstihových dôvodov väzby obvineného... V naznačených smeroch si senát krajského súdu ako sťažnostný súd závery sudcu pre prípravné konanie plne osvojuje, ako na správne na ne v podrobnostiach odkazuje, a to bez potreby opakovania takýchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. Dodáva, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku je daná vtedy, ak sú zadovážené také fakty, informácie a dôkazy, ktoré umožňujú urobiť vo veci logický úsudok o tom, že konkrétna osoba mala spáchať trestný čin, a to s prihliadnutím na všetky známe okolnosti prípadu. Takéto fakty jednoznačne tvoria zhromaždený spisový materiál a sudca ich v rámci postupu svojho konania zákonným spôsobom a správne vyhodnotil.

Konajúci sudca nepochybil ani ďalším postupom uvedeným vo výroku napadnutého uznesenia, keď v zmysle § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nenahradil väzbu obvineného... dohľadom probačného a mediačného úradníka, čo napokon adekvátne v napadnutom uznesení odôvodnil. Aj v týchto súvislostiach si sťažnostný súd dôvody postupu sudcu osvojuje a s týmito sa plne stotožňuje.“

50. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd v spojení s rozhodnutím okresného súdu sa všetkými pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa relevantnými skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberal a dal na ne presvedčivé odpovede.

51. Závery o potrebe ponechania sťažovateľa vo väzbe z oboch uvedených dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku oprel o konkrétne skutkové okolnosti

zistené z dovtedy vykonaného dokazovania. K dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku jasne uviedol, v čom videl dôvodnú obavu, že sťažovateľ bude pôsobiť na ešte v konaní nevypočutých svedkov, keď poukázal, že osoby, ktoré v konaní už vypovedali, potvrdili snahu sťažovateľa o ich ovplyvňovanie, a teda skutočne nebolo možné vylúčiť, že tak urobí aj u ďalších ešte vypočutých osôb. Rovnako za presvedčivé považoval ústavný súd aj odôvodnenie tzv. preventívnej väzby [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Opäť z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sťažovateľ sa mal stíhanej trestnej činnosti dopúšťať dlhodobo, koordinovane a sofistikovane za použitia viacerých obchodných spoločností, aj tzv. „bielych koní“, a že táto činnosť mala byť jediným zdrojom jeho finančných príjmov. Dôvodné podozrenie zo spáchania ďalšej trestnej činnosti (v zahraničí) taktiež umocňovalo obavu z jej pokračovania. Napokon konajúce súdy neopomenuli skúmať prípadnú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejšími prostriedkami trestného práva, avšak ani v tejto otázke nezistili žiadnu okolnosť, ktorá by mu bola v tomto smere na prospech (pozri bod 48 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

52. Na základe posúdenia obsahu odôvodnenia uznesenia krajského súdu možno konštatovať, že svoj právny záver o existencii dôvodov väzby oprel o adekvátnu a preskúmateľnú argumentáciu. Podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery krajského súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú skutkovým zisteniam, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných pre rozhodovanie o väzobnej otázke.

53. Uznesenie krajského súdu teda nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle konajúceho súdu, ktorý preskúmal rozhodnutie okresného súdu v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa a vzhľadom na to, že dospel k riadne odôvodnenému záveru o danosti dôvodov tzv. kolúznej a preventívnej väzby u sťažovateľa, túto sťažnosť zamietol. Vychádzajúc z uvedených skutočností, podľa záveru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu nemohlo zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

54. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že nebol krajským súdom pred rozhodnutím o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 19. apríla 2018 vypočutý, ústavný súd uvádza, že ani z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 318/06, IV. ÚS 45/08), ani z judikatúry ESĽP nevyplýva, že v konaní o väzbe musí byť sťažovateľ osobne vypočutý na oboch stupňoch konania. Rešpektovanie práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prerokúvaných skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní (III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07).

55. Na druhej strane ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre formuloval tiež právny názor, podľa ktorého nemožno ani judikatúru ESĽP vykladať tak bezmedzne, že by z nej vyplývala povinnosť druhostupňového súdu rozhodovať o väzbe, resp. jej ďalšom trvaní vždy po vypočutí obvineného, bez ohľadu na konkrétne okolnosti prípadu (IV. ÚS 45/08).

56. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že

do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (k tomu pozri okrem judikatúry ESĽP uvedenej v bode 27 aj Bozano v. Francúzsko, č. 9990/82, rozsudok ESĽP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok ESĽP z 24. 9. 1992, Herczegfalvy v. Rakúsko, rozsudok ESĽP z 11. 5. 2004, Morsink v. Holandsko, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 10. 6. 1996, bod 40; z novšej judikatúry Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESĽP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok ESĽP z 12. 6. 2014, bod 121).

57. Prihliadajúc na citovanú judikatúru, ústavný súd preskúmal postup oboch vo veci sťažovateľa konajúcich súdov z hľadiska dodržania zákonných ustanovení týkajúcich sa výsluchu osoby pred rozhodnutím o jej väzbe.

58. Podľa § 72 ods. 2 piatej vety Trestného poriadku pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý...

59. Podľa § 302 ods. 2 prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca; pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť.

60. Je nesporným, že pred rozhodnutím o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu ho sudca okresného súdu pre prípravné konanie v súlade s § 72 ods. 2 Trestného poriadku vypočul. Zo zákonnej dikcie § 302 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva fakultatívna

možnosť, nie obligatórna zákonom uložená povinnosť, predsedu senátu druhostupňového súdu uskutočniť pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe neverejné zasadnutie za prítomnosti sťažovateľa ako obvineného a jeho obhajcu. Osobná prítomnosť obvineného (a jeho obhajcu) na neverejnom zasadnutí krajského súdu teda záležala od úvahy predsedu senátu, či ju považoval za nevyhnutnú. Ak predseda senátu nadriadeného krajského súdu po posúdení všetkých okolností dôležitých pre jeho rozhodnutie na prítomnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí nevzhladol ako potrebnú, nepostupoval v rozpore s § 302 ods. 2 Trestného poriadku. Ústavný súd preto konštatuje, že oba o osobnej slobode sťažovateľa konajúce všeobecné súdy v danej veci postupovali v zmysle príslušných ustanovení zákona, ktorým sa konanie riadilo (Trestným poriadkom), čo svedčí o zákonnosti ich postupu tak, ako ju má na mysli čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru.

61. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že dôvodom, prečo sťažovateľ požadoval jeho osobné vypočutie krajským súdom, bola skutočnosť, že *„formuloval novú sťažnostnú námietku až v sťažnostnom konaní, ktorá nebola uplatnená pred sudcom pre prípravné konanie“*, a tou námietkou bolo, že *„z obsahov prepisov (doložených prokurátorom pri jeho, výsluchu) vyplynulo, že sťažovateľ žiadnym spôsobom neovplyvňoval priebeh trestného konania, ale len viedol zdvorilostný rozhovor so svojou priateľkou... takéto porušenie pravidiel nemá žiadnu súvislosť s dôvodmi kolúznej väzby...“*.

62. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať aj na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (obdobne pozri II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016 a pod., ale vyplýva to aj z mnohých rozhodnutí EŠLP napr. Letellier proti Francúzsku, rozhodnutie z 26. 6. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra proti Francúzsku, rozhodnutie z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie).

63. Podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu už samotná sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 1Tp 42/2018-49 z 19. apríla 2018 ako riadny opravný prostriedok splnila účel, pre ktorý sťažovateľ požadoval svoj výsluch

pred súdom druhého stupňa. Sťažovateľ totiž mal dostatok priestoru v tejto sťažnosti predostrieť krajskému súdu všetky argumenty proti jeho väzbe, ktoré považoval za dôležité a podstatné a v konečnom dôsledku tak aj urobil. Z obsahu sťažnosti nevyplýva žiadna indícia, ktorá by svedčila o nevyhnutnosti vykonania osobného vypočutia sťažovateľa krajským súdom. Sťažovateľ nepredniesol nijakú okolnosť, ktorá by v materiálnom poňatí ochrany základného práva na osobnú slobodu dostatočne odôvodňovala záver o naliehavosti jeho výsluchu. Inak povedané, v konaní pred ústavným súdom neuviedol nič, čím chcel argumentovať pri požadovanom výsluchu a zároveň to nemohol uviesť v riadnom opravnom prostriedku proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby okresným súdom. Za týchto okolností sa sťažnosť sťažovateľa v tejto časti javí zjavne neopodstatnenou.

64. Nebolo možné prijať ani jeho tvrdenie, že išlo o novú námietku, keďže už pri výsluchu sudcom okresného súdu pre prípravné konanie (sťažovateľovi a jeho obhajcovi boli, ako to už bolo uvedené, dôkazy predložené prokurátorom poskytnuté na nahliadnutie a vyjadrenie sa k nim). Teda nešlo o nové dosiaľ nepoznané skutočnosti, ktoré vyšli najavo až po rozhodnutí súdu prvého stupňa.

65. Navyše, ústavný súd poznamenáva, že uvedená výhrada sťažovateľa sa týka a smeruje výlučne proti dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. V zmysle judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 383/2004, IV. ÚS 425/2012, III. ÚS 892/2016), ak existuje čo aj len jeden zákonný dôvod väzby, väzba je zákonná a ústavná, ak takýto dôvod všeobecný súd aplikoval. V danom prípade bolo o pokračovaní väzby sťažovateľa ústavne súladne (pozri odôvodnenie tohto rozhodnutie vyššie) rozhodnuté aj z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, na ktorom krajský súd (v spojení s uznesením okresného súdu) takisto založil napadnuté rozhodnutie. Preto aj prípadný odlišný názor ústavného súdu na existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v dôsledku sťažovateľom tvrdenej neexistencie dôvodov tzv. kolúznej väzby by nemohol v danom prípade ovplyvniť záver o existencii dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a teda zákonnosti a ústavnosti väzby sťažovateľa.

66. Na základe všetkých uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 6 Tpo 29/2018-116 z 9. mája 2018 (a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) a sťažovateľom vznesenými výhradami neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení ústavou garantovaného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

67. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

68. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2018